

til anden Behandling vedtoges eenstemmigt med 38 Stemmer.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af:

Udkast til Lov, angaaende Indskrænkning i Udgangen til at borttage Steen, Leer, Sand, Gruus og deslige fra Forstranden.*)

Simony: Det Forhold, som det Lovudkast, der foreligger til Behandling, gaaer ud paa nærmere at ordne og begrænse, har i en lang Række af Aar fremkaldt mange forskellige Andragender og Klager, navnlig fra Eiendomsbesidderne af den Kyststrækning, der er nærmest ved Kjøbenhavn. Regjeringen har hidtil, saaledes som Motiverne vise, ikke fundet Anledning til at gaae ind paa disse forskellige Andragender og Klager. Det vil vist derfor være med Glæde, at Beboerne ville erfare, at Regjeringen har taget denne Sag i sin Haand. Jeg troer derimod, at de ville være mindre tilfredse med den Maade, hvorpaa disse Forhold ere foreslaaede ordnede. Jeg skal tillade mig nærmere at udtale de Tvivl om det Hensigtsmæssige i denne Ordning, som ville findes hos Beboerne ved Kysten, navnlig i Nærheden af Kjøbenhavn. For det Første maa jeg saaledes med Hensyn til Hovedbestemmelserne i denne Lov, hvorefter Beviisbyrden for, at de Handlinger, som Loven nævner, have skadet de paagjældende Eiendomme, væltes over paa Eiendomsbesidderne, bemærke, at det forekommer mig, at man her, om jeg saa maa sige, har endevendt Forholdet. Det forekommer mig, at det nærmest maatte paahvile den, der benytter Brugsretten, at føre det modsatte Beviis. Her er mindre Tale om Collisioner imellem forskellige Rettigheder — Eiendomsretten paa den ene, Forstrandsretten paa den anden Side. Eierens Ret til at fordre, at der ikke foretages Handlinger, der kunne være hans Eiendom til Skade, er, om jeg saa maa kalde det, en ubetinget Ret, medens Retten til at benytte Forstranden derimod er en betinget Ret; og jeg troer, at efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger maa en saadan betinget Ret vige for den ubetingede. Den Be-

nævnelse, hvorunder denne Ryttesret gaaer, ialtsald i Systemerne, nemlig den uskyldige Ryttesret, forekommer mig ogsaa at tyde hen paa, at det maa være deres Sag, som ville benytte denne Ret, at godtgøre, at de Handlinger, de ville foretage sig, ikke medføre Skade for nogen tilstødende Eiendom. Dertil kommer en anden Betragtning. Saaledes som Forholdet vil blive ordnet ved denne Lov, maa en Eier, naar han vil være aldeles tryk, altid benytte den Fremgangsmaade, Loven anviser, selv om der i Virkeligheden aldrig vilde komme Nogen og sikk efter Steen eller grave Sand paa Forstranden; han vil altsaa blive paahyrdet en, som jeg senere skal vise, ikke ubetydelig Udgift, selv om der aldeles ingen Anledning maatte være dertil, da han jo ikke kan vide, om Nogen nogensinde vilde komme og foretage disse Handlinger paa Forstranden. Den derimod, som vil sikk efter Steen eller grave Sand, Leer eller Gruus, undersøger iforveien, om disse Gjenstande virkelig ere tilstede der, hvor han vil foretage Handlingen; han veed altsaa iforveien, om han vil benytte Retten paa det Sted, med Hensyn til hvilket Beviis skal staffles tilstede, eller ikke, og han vil altsaa aldrig eller ialtsald meget sjældent komme til at paadrage sig nogen unødvendig Udgift. Hvorledes dette imidlertid nu end forholder sig, hvad enten Beviisbyrden bliver at paalægge den ene eller den anden af Parterne, troer jeg, at Ingen af dem vil være tilfredsstillt ved den Anviisning, der er givet med Hensyn til Tilvebringelsen af Beviis for, at de oftnævnte Handlingers Foretagelse paa Forstranden ikke kan medføre nogen Skade for de tilstødende Eiendomme. Loven bestemmer i saa Henseende, at det er Landvæsenscommissionen, til hvem man skal henvende sig, og at den skal foretage det i saa Henseende Nødvendige. Det forekommer mig for det Første mindre hensigtsmæssigt, at man har villet overdrage Landvæsenscommissioner Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Landvæsenscommissionerne beskæftige sig med ganske andre Sager end med at undersøge de Forhold, hvorom der her er Tale, idet de have at afgive Skøn over mange forskellige Forhold, der vedrøre det egentlige Landvæsen, som jo Navnet ogsaa tyder paa; de har vel ogsaa noget med Landvæsenet at gjøre, saasom

*) Udkastet findes i Anhang A Sp. 613 og følgende.